

-בלמ"ס-

הנוהל נמצא בהליכי תיקוף			נהלי אמ"ש
מספר: 15.02.07	תת-פרק: שוטרי חובה	פרק: אוכלוסיות מיוחדות	
שם נוהל: מסלולי ההכשרה והקידום לשח"ם			תאריך פרסום: 07/06/2020
			תאריך תחילה: 07/06/2020
			תאריך ביטול:
			נוסח: 3

מטרת הנוהל

לקבוע כללי הכשרה וקידום של שוטרי חובה במשטרת ישראל (שח"ם).

תוכן העניינים

1. [הגדרות](#)
2. [מסלול הכשרות](#)
3. [מעבר ממגזר למגזר](#)
4. [הפסקות סיפוח במהלך הקורס](#)
5. [מסלולי קידום](#)
6. [התנאים לקידום](#)
7. [עיכוב קידום בדרגה](#)
8. [קידום בדרגות שלא בהתאם לכללי הקידום](#)
9. [הטיפול במעוכבי קידום](#)
10. [העלאה בדרגה בעת מעבר ליחידה אחרת](#)
11. [סמכויות לקידום](#)
12. [קביעת דרגתו של חייל במעמד קליטתו לשרות חובה במשטרה](#)
13. [המלצה לקידום לדרגת שחרור כחריג בהעדר פז"ם מתאים](#)
14. [בקרה ופיקוח](#)
15. [קידום רטרואקטיבי](#)
16. [קיצור פז"מ – שח"ם מצטיין](#)
17. [קיצור מנהלי לקראת החגים](#)

18. [קידום בדרגה צבאית](#)

19. [גורם אחראי לנוהל](#)

1. הגדרות

- א. מקצוע - תחום העיסוק העיקרי של השח"ם שקבוע ב"ילקוט הסיווג והקידום". המקצוע משמש בסיס לחישוב תגמול כספי.
- ב. פרק זמן מזערי לקידום - תקופת השהייה הקצרה ביותר בדרגה שנדרשת לצורך מעבר לדרגה הבאה.
- ג. שוטר חובה במשטרה – מי שמשרת שירות חובה על פי הוראות חוק שירות ביטחון התשמ"ו – 1986, [נוסח משולב] ביחידות שונות של משטרת ישראל (להלן: שח"ם);
- ד. תקופה בלתי נמנית - תקופת זמן בשירות סדיר שאינה נמנית במניין ימי השירות, (להלן: תב"ן) וזאת בשל שהייה בכלא, נפקדות, עריקות ודחיית שירות.

2. מסלול הכשרות

- א. הכשרה לשח"ם במגזר הייעודי
- שח"ם במגזר הייעודי חייב לעבור קורס שוטרים בסיסי שמתקיים במכללה הלאומית לשוטרים (להלן: המכללה) שמשכו כ- 20 שבועות.
- ב. הכשרה לשח"ם במגזר המנהלי
- שוטר חובה במגזר המנהלי חייב לעבור "קורס תפקידי משטרה שח"ם" שמתקיים במכללה ומשכו 3 שבועות.
- ג. הכשרה לשח"ם במוקד
- שוטר חובה במוקד חייב לעבור "קורס מוקדנים" שמתקיים במכללה ומשכו כ - 8 שבועות.

3. מעבר ממגזר למגזר

- א. ככלל, שח"ם שמועבר מהמגזר המנהלי למגזר הייעודי חייב לעבור קורס, כקבוע בסעיף 2א.
- ב. לפני העברת שח"ם בוגר הכשרה ממגזר למגזר – קצין האמ"ש היחידתי יעביר למחלקת כ"א/מדור נגדים וזכאויות שכר/חוליית אוכלוסיות בקשה מנומקת להעברה למגזר הייעודי, באמצעות הדואר האלקטרוני.
- ג. ראש חוליית אוכלוסיות יבחן את הבקשה ואם החליט לאשרה - יקבע את מסלול ההכשרה לשח"ם, ויודיע למפקדיו של השח"ם באמצעות גורמי האמ"ש שבקשתו התקבלה וכי הוא יוכל לעבור לתפקיד אחר.

4. הפסקת סיפוח במהלך קורס

- א. המשך השירות במשטרה של שח"ם שהודח מקורס לאחר שהתקיימה בעניינו ועדת הערכה – ייבחן על ידי מחלקת כוח אדם/מדור נגדים וזכאויות שכר/חוליית אוכלוסיות.

- ב. לצורך כך גורמי צוות שח"ם יבחנו את המלצות הוועדה ואת חוות הדעת של היחידה שהוגשה לוועדה, וימליצו בפני ראש חוליית אוכלוסיות אם להשאיר את השח"ם במשטרת ישראל או להחזיר אותו לצה"ל. ראש חוליית אוכלוסיות הוא הגורם שמוסמך להחליט בעניין.
- ג. החליט ראש חוליית אוכלוסיות על השארת השח"ם במשטרה – יודיע על כך למד"ר המכללה/מפקד מגמת שח"ם במכללה, שיבחן את תיק החניך ויודיע לשח"ם שעליו להשלים את פרקי הלימוד החסרים או לבצע את ההכשרה מתחילתה.
- ד. מחלקת כ"א/מדור נגדים וזכאיות שכר/חוליית אוכלוסיות אחראים לעקוב אחר השלמת ההכשרה עד סיום הקורס בהצלחה. שח"ם שלא יסיים את ההכשרה בהצלחה - יישקל המשך שירותו במשטרה.

5. מסלולי קידום

א. מסלול קידום לשוטר חובה במגזר הייעודי

דרגה נוכחית	הדרגה הבאה	התנאים לקידום
שוטר	רב שוטר (רש"ט)	מעבר קורס שוטרים בסיסי/מוקדנים שח"ם
רב שוטר (רש"ט)	סמל שני (סמ"ש)	12 חודשים מיום הגיוס לצה"ל ובתנאי שחלפו 5 חודשים מקבלת דרגת רש"ט
סמל שני (סמ"ש)	סמל ראשון (סמ"ר)	12 חודשים מיום הגיוס לצה"ל ובתנאי שחלפו 10 חודשים מקבלת דרגת סמ"ש.

ב. מסלול קידום לשוטר חובה במגזר המנהלי

דרגה נוכחית	הדרגה הבאה	התנאים לקידום
שוטר	רב שוטר (רש"ט)	6 חודשים מיום הגיוס לצה"ל ומעבר קורס תפקידי משטרה
רב שוטר (רש"ט)	סמל שני (סמ"ש)	12 חודשים מקבלת הרש"ט
סמל שני (סמ"ש)	סמל ראשון (סמ"ר)	12 חודשים מקבלת הסמ"ש

ג. חניך מצטיין בקורס שוטרים/מוקדנים

- 1) שח"ם שסיים קורס שוטרים בסיסי/מוקדנים כחניך מצטיין - יקודם לדרגת סמ"ש, ובלבד שחלפו 6 חודשים מיום גיוסו לצה"ל. במידה ולא השלים את פרק הזמן הנדרש, יוכרז בטקס הסיום כמצטיין (מצטיין בהכרזה), ויקבל את הדרגה עם הגעתו ל – 6 חודשי שירות מיום גיוסו לצה"ל.

(2) שח"ם שהתגייס בדרגת רש"ט וסיים את הקורס בהצטיינות (חניך מצטיין)-
יקודם לדרגת סמ"ר (גברים בלבד).
חניך מצטיין - כקבוע בנוהל אמ"ש 03.02.03 – "חניך מצטיין בקורסים
משטרתיים".

6. התנאים לקידום

- א. פז"ם - שח"ם השלים פז"ם בדרגה הנוכחית כמפורט בסעיף 5.
- ב. הכשרה - שח"ם יעבור הכשרה כקבוע בדף המקצוע שבו הוא מסווג וכמפורט בנוהל הזה. שח"ם לא יקודם בלי שעבר הכשרה ראשונית במקצוע.
- ג. הערכה לשח"ם - הערכה תקופתית אחרונה בציון "הולם את הדרישות 3 לפחות" מהמפקד הממונה, ובהיעדר הערכת מפקד ממונה, תתקבל הערכת מפקד ישיר. על אף הקבוע ברישא - ניתן לקדם שח"ם שעדיין לא ניתנה לו הערכה תקופתית בשל העובדה שטרם חלפה תקופת השירות שמצריכה את עשייתה.
- ד. המלצת מפקד – כשהמפקד הממליץ הוא בדרגת פקד יש צורך באישור של המפקד הממונה שדרגתו רפ"ק לפחות.
- ה. משמעת- העדר מניעה משמעתית לקידום על פי הקבוע בפקודות המטא"ר ובנהלים.

7. עיכוב קידום בדרגה

עלה צורך לעכב בדרגה את קידומו של שח"ם לפי נוהל אמ"ש 10.04.06 - "אנשי משטרה המעורבים בביצוע עבירות – הגבלות על קידום", משך העיכוב יהיה שליש מפרק הזמן שנקוב בסעיף 10א4) לנוהל 10.04.06 הנ"ל.

8. קידום בדרגות שלא בהתאם לכללי הקידום

שח"ם שקודם לדרגתו הנוכחית על אף שלא ענה על כל התנאים הנדרשים לקידום שקבועים שבנוהל הזה, וקידומו כחריג לא אושר על ידי הגורם המוסמך – המשך קידומו בדרגות יהיה בהתאם למפורט להלן:

- א. קידום בדרגה בהיעדר פז"ם מתאים
 - (1) שח"ם יקודם לדרגה הבאה בפז"ם מוגדל;
 - (2) הגדלת הפז"ם תהיה זהה לתקופה שבה קוצר לו הפז"ם לדרגתו הנוכחית.
- ב. שח"ם שקודם בדרגה ובעת הקידום התנהל נגדו הליך משמעת
 - בכל מקרה שבו שח"ם קודם בדרגה למרות שהתנהל נגדו הליך משמעת – אופן קידומו בעתיד מותנה בהחלטת רמ"ח כ"א שיבחן כל מקרה לגופו.
- ג. קידום בדרגה בהיעדר הכשרה נדרשת
 - (1) שח"ם יחויב לעבור את ההכשרות הנדרשות.
 - (2) שח"ם שקודם ללא מעבר הכשרה נדרשת – יעוכב קידומו לדרגה הבאה, לתקופה שמשכה זהה לתקופה שממועד קבלת הדרגה בפועל ועד מועד מעברה ההכשרה/המבחן הנדרשים.

ד. נמצא כי שח"ם קודם לדרגתו הנוכחית בטעות – קצין האמ"ש היחידתי ו/או מפקד היחידה של השח"ם יראיין אותו לאלתר, יסביר לו שקודם בטעות בדרגה, וידגיש בפניו את הדרישות שקבועות בהוראות הנוהל הזה שעליו למלא כדי להתקדם לדרגתו הנוכחית שניתנה לו בטעות.

ה. שח"ם יחתום על סיכום הריאיון הנ"ל ויקבל לידיו עותק ממנו. קצין האמ"ש היחידתי ישלח עותקים נוספים מסיכום הריאיון לתיקו האישי היחידתי של השח"ם וכן לקצין האמ"ש המחוזי למחלקת כ"א/מדור נגדים וזכאיות שכר/חוליית אוכלוסיות.

9. הטיפול במעוכבי קידום

א. עיכוב קידום בדרגה של שח"ם – חובת ההנמקה

מפקד של שח"ם שממליץ לא לקדם בדרגה שח"ם שהוא פקודו – ינמק בכתב על גבי הטופס המיועד לכך את הסיבה לאי המלצתו לקידום, יציין את מועד הזכאות המקורי ואת מועד בחינת הבקשה מחדש (לא יאוחר מ – 3 חודשים מהעיכוב ליום הזכאות הראשוני).

ב. עיכוב בקידום של שח"ם - בשל אי עמידה בקריטריון של "המלצת מפקד"

קצין האמ"ש ישלח טופס להמלצה לקידום בדרגה למפקדו של שח"ם מעוכב קידום בתום שלושה חודשים ממועד סיום הפז"ם, אלא אם כן המפקד ציין מועד אחר, כשהחליט לא להמליץ על קידומו של השח"ם בתום הפז"ם הרגיל.

ג. עיכוב בקידום של שח"ם - בשל אי עמידה בקריטריון של מעבר הכשרה

(1) נמצא כי לא ניתן לקדם שח"ם בשל העובדה שלא עבר הכשרה בהצלחה - קצין האמ"ש של היחידה שבה משרת השח"ם אחראי להוציא אותו להכשרה הנדרשת.

(2) עם סיומה של ההכשרה קצין האמ"ש ידווח על כך למפקדו של השח"ם. המפקד יבחן אם ניתן להמליץ על העלאתו בדרגה.

(3) עיכוב בדרגה בשל אי עמידה בתנאי היעדר מניעה משמעתית קצין האמ"ש של שח"ם שמעוכב בדרגה שקיבל ממפקדו של השח"ם המלצה לקידומו למרות עבירת משמעת שביצע השח"ם - יפעל על פי הקבוע בנהל אמ"ש 10.04.06 – "שוטרים המעורבים בביצוע עבירה הגבלות על הקידום". עניינו של השח"ם יובא בפני רמ"ח משמעת לצורך בחינה מחודשת של העניין בהתאם להוראות הנהל הנ"ל.

10. העלאה בדרגה בעת מעבר ליחידה אחרת

א. ככלל, העברה של שח"ם מיחידה ליחידה אינה מהווה גורם מעכב קידום.

ב. שח"ם שמועמד להעברה ליחידה אחרת העונה לדרישות הקידום ולדעת מפקדיו ראוי לקידום, אך מועד סיום הפז"ם לדרגתו הבאה יחול עד שלושה חודשים לאחר מועד העברתו ליחידה החדשה - מפקד יחידת השירות המעבירה יעביר למפקד היחידה הקולטת ולקצין האמ"ש היחידתי, המלצה מפורטת ומנומקת בכתב לקידומו של השח"ם המועבר.

ג. היחידה המעבירה תעביר עותק מההמלצה לקצין האמ"ש המחוזי/אגפי של היחידה הקולטת ולראש חוליית אוכלוסיות לצורך מעקב.

ד. ההמלצה המיוחדת הזאת לא תועבר על גבי טופס "המלצה להעלאה בדרגה" אלא כפנייה מיוחדת.

ה. ההמלצה לקידומו של השח"ם מסורה להחלטת היחידה הקולטת, ובכפוף לקבלת עמדתם והמלצתם של המפקדים ביחידה החדשה.

11. סעיף סמכויות לקידום

א. קידום בוגרי קורס שוטרים בסיסי שח"ם ומוקדנים
לצורך קידום שח"ם שהוא בוגר קורס שוטרים בסיסי שח"ם ומוקדנים – יפעל קצין האמ"ש של המכללה כקבוע להלן:

- (1) יבדוק את נתוני המשמעת של כל החניכים;
 - (2) יוודא שהם סיימו בצלחה את פרק הסמכויות;
 - (3) יוציא אסמכתא מרוכזת לקידום בדרגה העונים על הקריטריונים לקידום כקבוע בסעיף 5;
 - (4) יעביר עותק לצוות שח"ם.
- הדרגה תוענק לחניכים בטקס הסיום של הקורס.

ב. קידום שח"ם במהלך שירות
לצורך קידום שח"ם במהלך השירות – קצין האמ"ש היחידתי יעביר טופס "המלצה לדרגה" בנתיבי הפיקוד לסמת"ח/ר' חוליה/דרג מקביל – רפ"ק. לאחר קבלת ההמלצה יפיק אסמכתא לקצין אמ"ש מרחבי.
הזנת הדרגה תהיה על ידי גורמי המכללה/היחידה.

12. קביעת דרגתו של חייל במעמד קליטתו לשירות חובה במשטרה כשח"ם

א. חייל שהוצב במשטרה לשירות חובה ודרגתו גבוהה מדרגת טוראי (דרגה צה"לית) – דרגתו המשטרית תיקבע על פי הקבלת הדרגות כמפורט להלן:

דרגות צה"ל	דרגות משטרה
טוראי	שוטר
רב טוראי (רב"ט)	רב שוטר (רש"ט)
סמל	סמל שני (סמ"ש)
סמל ראשון (סמ"ר)	סמל ראשון (סמ"ר)

- ב. הדרגה מקסימאלית לגיוס לשח"ם היא סמ"ש.
- ג. הפז"מ שצבר חייל בדרגתו הצבאית שעמה הגיע למשטרה - יילקח בחשבון בעת קידומו לדרגה הבאה, והכל בכפוף לעמידה ביתר דרישות הקידום כמפורט בסעיף 6.
13. המלצה לקידום לדרגת שחרור כחריג – בהעדר פז"מ מתאים
- א. דרגת השחרור היא סמל ראשון לגברים וסמל שני לנשים.
- ב. במקרים שבהם לא ניתן לקדם שח"ם לדרגה הזאת עקב אי השלמת הפז"מ שנקבע לקידום - קצין האמ"ש המחוזי רשאי לפנות בכתב לרמ"ח כ"א באמצעות חוליית אוכלוסיות בבקשה לקדם את השח"ם למרות שלא מילא אחר הפז"מ שנקבע לקידום, ובתנאי שחלפו חודשיים ממועד קידומו לדרגה האחרונה והוא בעל ותק של 5 חודשי שירות תקין מדרגתו האחרונה (ללא תב"ן שלילי/דחיית שירות באישור צה"ל).
- ג. קצין האמ"ש המחוזי יקבל לידי, לצורך כך, המלצה בכתב של מפקד השח"מ. ראש חוליית אוכלוסיות ימסור את החלטת רמ"ח כ"א לידי של קצין האמ"ש המחוזי/אגפי.
14. בקרה ופיקוח
- א. מחלקת כ"א/מדור נגדים וזכאויות שכר/חוליית אוכלוסיות יערכו מעת לעת בדיקות תקופתיות מדגמיות, כדי לוודא ששח"ם שקודם בדרגה ממלא אחרי כל הקריטריונים שנקבעו לקידום.
- ב. ממצאי הבדיקות יועברו לידיעת היחידות הרלבנטיות ולאמ"ש/מחלקת תכנון ופיתוח אמ"ש/חוליית בקרה. הממצאים יועברו, במידת הצורך, לידיעת כלל יחידות האמ"ש, לשם הפקת לקחים ומניעת טעויות.
- ג. עלה מהבקרה כי שח"ם קודם בטעות לדרגתו הנוכחית מבלי שמילא אחר כל התנאים לקידום שמפורטים בנוהל הזה - המשך קידומו יהיה כקבוע בסעיף 15 שלהלן.
15. קידום רטרואקטיבי
- א. קידום רטרואקטיבי הוא בסמכות קצין האמ"ש המחוזי או האגפי. קידום רטרואקטיבי לתקופה שמעל שנה הוא בסמכות רמ"ד נגדים וזכאויות שכר.
- ב. ניתן לבחון קידום רטרואקטיבי של שח"ם - בכפוף לעמידתו בכל הקריטריונים שנקבעו לקידום.
- ג. הסתיימו בזיכוי ההליכים בתיק שעמד ביסוד עיכוב קידומו של השח"ם, או שתיק שעמד ביסוד עיכוב קידומו של השח"ם נסגר מכל עילה שהיא - תשקול היחידה את קידומו הרטרואקטיבי של השח"ם מהיום בו הומלץ השח"ם לקידום לראשונה, ובהתאם למצבו המשמעותי במועד השקילה.
16. קיצור פז"ם – שח"ם מצטיין
- בראש השנה וביום העצמאות - ניתן יהיה לקדם בקיצור פז"ם שח"ם מצטיין שהוכיח מצוינות ותרומה ראויה לציון במילוי תפקיד על פי הקבוע בסעיף א – ד שלהלן.

א. כללים

ניתן לקצר פז"ם לשח"ם שעונה על כל התנאים שלהלן:

- (1) קיבל ציון "עולה על הדרישות 1" - בהערכת ממונה;
- (2) קיימת בעניינו של השח"ם המלצת מפקד (המלצת המפקד הישיר והמפקד הממונה כמפורט בסעיף 6ד);
- (3) משמעת – נמצא כי אין מניעה משמעתית על פי הקבוע בנהלי אמ"ש.

ב. משך הקיצור

הקיצור יהיה עד שלושה חודשים.

- ג. ניתן לקצר פז"ם לשח"ם מצטיין פעם אחת במשך השירות. במכסה הזאת נכלל קיצור במעמד סיום ההכשרה במגזר הייעודי.

ד. אופן הביצוע

- (1) כחודשיים לפני ראש השנה/יום העצמאות, תפרסם מחלקת כ"א/מדור נגדים וזכאויות שכר/חוליית אוכלוסיות את מכסת הדרגות ליחידות ואת הדוחות שבהם פוטנציאל השוטרם שמיועדים לקידום כמצטיינים.
- (2) כחודש לפני המועדים הנ"ל - קצין האמ"ש המחוזי/אגפי יעביר את רשימת המועמדים בבקשה לקידום מצטיינים כחריג, על פי סדר עדיפות, למחלקת כ"א/מדור נגדים וזכאויות שכר/חוליית אוכלוסיות, וזאת לאחר שקצין האמ"ש המחוזי/האגפי בדק את הנתונים.
- (3) מחלקת כוח אדם/מדור נגדים וזכאויות שכר/ חוליית אוכלוסיות - יערכו בדיקה מדגמית לצורכי פיקוח ובקרה.
- (4) חוליית אוכלוסיות תעביר את התוצאות של הבדיקה ואת ההתייחסות לבקשות לקידום חריג למחוזות/לאגפים - לפחות שבוע לפני ראש השנה או יום העצמאות.
- (5) הענקת הדרגות או ההכרזה על הדרגות תיערך בטקס ערב החגים הנ"ל. הקידום בפועל יתאפשר במהלך כל השנה.
- (6) מש"ק האמ"ש היחידתי יוודא לפי הענקת הדרגה בפועל - אם קיימת מניעה משמעתית לקידום על פי פקודת המטא"ר והנהלים.
- (7) משק האמ"ש היחידתי יקפיד לקודד את הדרגה לקובץ ה- אי.אר.פי, ולשלוח אסמכתא לדרגה לתיק האישי היחידתי.
- (8) קידוד דרגה למצטיינים לקובץ האי. אר. פי - מחייב שימוש בקוד מצטיין.
- (9) במקרה של קידום חריג שאושר על ידי גורם מוסמך - האסמכתא תופק ותקודד לקובץ אי.אר.פי על ידי מש"ק האמ"ש היחידתי. הגורם המאשר ישלח את האישור לקידום ואת כל החומר לתיקו האישי במערכת הממוחשבת.

17. קיצור מנהלי לקראת החגים

ניתן לקדם שח"ם בראש השנה ויום העצמאות בקיצור של עד 15 יום (כולל שישי ושבת), והכל שלא על חשבון הקצאת מצטיינים. הקיצור יינתן לשח"ם שהשלים פז"ם רגיל בטווח של עד 15 ימים, החל מיום החג ועד 15 ימים לאחר החג. חוליית אוכלוסיות תעביר רשימה למחוז/ אגף לצורך בחינה וקידום.

18. קידום בדרגה צבאית

באחריות מחלקת כ"א/מדור נגדים וזכאויות שכר/חוליית אוכלוסיות - לקודד דרגה במערכת הצהלי"ת לשח"ם שמוחזר לצה"ל במהלך השירות, וכן לקודד את הדרגות במערכת הצה"לית טרם שחרורו.

19. גורם אחראי לנוהל

מחלקת כוח אדם היא הגורם האחראי לעדכון, לתיקון ולשינוי הנוהל.